

Het Idool 2005 is een vrouw

Nezha Haffou
13/12/2004

Twee jaar Idool, tweemaal een mannelijke winnaar en twee keer een publiek dat gefrustreerd achterblijft. Wat is er toch aan de hand met het wonderformat? Waarom kon Sandrine haar talent niet verzilveren? Omdat ze het moest opnemen tegen mannen, schrijft Nezha Haffou.

IN vergelijking met Idool 2003 had Idool 2004 meer onprettige verrassingen voor ons in petto. De vrij vroege eliminatie van Janina deed al menig wenkbrauw fronsen, maar wat in de halve finale gebeurde, had niemand voor mogelijk gehouden. Sandrine, ongetwijfeld de beste stem in de competitie, werd volkomen onverwacht naar huis gestuurd.

Is er iets mis met het kiessysteem dat vraagt om te stemmen voor wie mag blijven en niet voor wie eruit moet? Lag het aan het feit dat veel toeschouwers intussen overtuigd waren van de finaleplaats van Sandrine, en dus maar voor iemand met een meer fragiele positie stemden?

Wat ook de reden van de eliminatie moge zijn, het vertrek van Sandrine is een collectieve verantwoordelijkheid. Ik neem het mezelf kwalijk dat ik een passief consumerende en een niet-stemmende toeschouwer ben geweest. Misschien dragen ook de juryleden een deel van de verantwoordelijkheid. Zij spaarden hun lof niet over de zangkwaliteiten van Sandrine en misschien heeft dat het publiek doen geloven dat zij al een idool was en dus geen steun meer nodig had.

Het resultaat is in elk geval dat een vrouw niet de kans krijgt die ze verdient. Wat er aan de hand is, gaat volgens mij veel verder dan dit incident. Het gaat over de manier waarop de wedstrijd in elkaar zit. Zangcompetities negeren het criterium van het seksuele verschil en dat kan niet. Kijk naar de sport: ook daar strijden mannen en vrouwen niet met elkaar, om voordehandliggende redenen. En diezelfde tweedeling op een zangcompetitie toepassen, betekent geenszins dat het principe van de gelijkheid tussen man en vrouw wordt ontkend, maar dat het verschil wordt gerespecteerd.

Het seksuele verschil heeft een impact op de fysieke verschijning en de stem, op de emoties van de zanger en van het publiek. En op de beoordeling van de jury, want die is evenmin vrij van genderconnotaties. Het is daarom zowel wetenschappelijk als artistiek correcter om vrouwelijke sopraan- en altstemmen met elkaar te vergelijken en niet met de mannelijke tegenhangers.

Als dat principe van toepassing was geweest, dan waren de supertalenten Natalia, vorig jaar, en Sandrine dit jaar, niet voortijdig uit de wedstrijd gestemd. In het huidige systeem werd en wordt hen gezegd dat ze de beste zijn, maar tegelijkertijd krijgen ze niet de kans om hun plaats op te eisen. De vrouwelijke conditie, met andere woorden. Hoe meer vrouwen met elkaar in concurrentie gaan, des te groter hun aantal wordt en des te meer zij winnen aan zichtbaarheid en aan artistieke ervaring.

Voor wie zich nu zorgen maakt over het gelijkheidsbeginsel, wil ik het perspectief van de interactie met het publiek nog eens benadrukken. Wat er met Janina of met Sandrine is gebeurd, kun je niet begrijpen zonder rekening te houden met het fenomeen van de vele jonge meisjes die op de mannelijke deelnemers hebben gestemd. De heteroseksuele aantrekking tussen een toeschouwer en een idool van de andere sekse heeft zijn eigen wetten. Maar er is nood aan een evenwichtige verhouding tussen dit aspect en het artistieke criterium bij de uiteindelijke beslissingen.

Het alternatief voor het algemene gevoel van hulpeloosheid en frustratie bij zowel jury als publiek is dan ook het seksuele verschil als een conceptueel principe invoeren in de organisatie van Idool 2005. Met andere woorden: laat ons een mannelijk én een vrouwelijk idool kiezen.

Nezha Haffou

(De auteur is lerares Arabisch en publiceerde over de multiculturele samenleving.)

Copyright | De Standaard Online 2004